

Subsidier i India og Kina driver opp gjødselprisen

2022-09-01

© Bondebladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

Bondebladet | 1. SEPTEMBER 2022

08 | POLITIKK |

Skjermet egne bønder: India og Kina står for ca. 38 prosent av verdens gjødselbruk. Landene har skjermet egne bønder mot høy pris, noe som har drevet gjødselprisene enda høyere enn de ville vært. Foto: Shutterstock

Subsidier i India og Kina driver opp gjødselprisen

Indisk og kinesisk gjødselpolitikk bidrar til høy pris for norske bønder.

GJØDSEL PRISER GLOBALT

Tekst: Stian Eide

Kina og India er verdens største forbrukere av nitrogengjødsel, og står sammen for over 38 prosent av verdens forbruk. Mens Kina normalt er en betydelig eksportør av gjødsel, er India en av verdens største importører.

Begge landene har ført en politikk som skal sikre egne bønders tilgang til gjødsel, noe som har bidratt til høye priser i mange land.

Alvor med gjødsel

Indiske myndigheter tar gjødsel på alvor, og er så vidt Bondebladet kjenner til det eneste landet som har et eget departement for gjødsel. Landet subsidierer bøndenes gjødselkjøp ved å ha en maksimal utsalgspris.

Selgerne av gjødsel kompenseres av staten for differansen i markedspris og utsalgspris. Siden bonden får gjødsel relativt billig, er det ikke så mye insentiv for bonden til å redusere mengden gjødsel han bruker.

– Du kan jo tenke deg at det støtter verdensmarkedsprisen ved at etterspørselen i India ikke blir prissensitiv. Etterspørselen blir veldig stabil, for bøndene ikke blir eksponert mot andre, sier Dag Tore Mo, direktør for markedsanalyse i Yara.

I og med at India er et så stort marked, blir effekten betydelig. De fleste indiske bønder bruker urea, og her er den maksimale prisen satt til 60 øre per

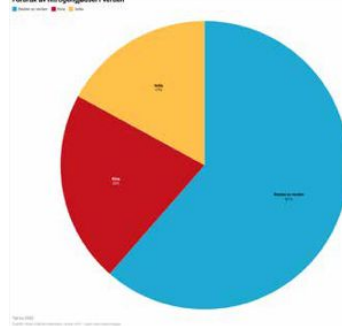
kilo, ifølge indiske myndigheter (prisene omregnet til norske kroner med kurser fra 24. august).

På verdensmarkedet er prisen 6,70 kroner, så staten tar over 90 prosent av regninga for urea. Det finnes også subsidieordninger for fosfor og kalium.

For å sikre landets matproduksjon, gikk indiske myndigheter ut i markedet og kjøpte inn gjødsel til høy pris.

– Det har vært prisdrivende i perioder, så langt

Forbruk av nitrogengjødsel i verden

jeg kjenner til. Noen av de anbudene de sendte ut i vinter, var med å sette prisene internasjonalt, sier Christian Anton Smedshaug i AgriAnalyse.

Midtens rike

Kina er på sin side en betydelig eksportør av gjødsel. I fjor innførte myndighetene i landet begrensninger på eksporten, for å sikre eget forbruk. Dette har ført til at også kinesiske bønder har kunnet bruke gjødsel uten å bekymre seg for mye for at prisen er svært høy.

– De er verdens største produsent og konsument. De har ikke kuttet eksporten helt, men de er bekymret for inflasjon generelt og i landbruket spesielt. De ønsker å beskytte landbruket mot prisstigning, sier Mo.

– På urea har Kina eksportert mindre enn 1 million tonn så langt i år, mot 2,5 millioner på samme tid i fjor. Mye av det landet eksporterer er fra myndighet til myndighet, til vennligsinnete land. Pakistan har for eksempel importert mye fra Kina, sier han videre.

Kineserne spiller en enda større rolle når det gjelder fosfor.

– Når det gjelder fosfor er de veldig viktige, med nesten en tredjedel av verdenshandelen på de viktigste produktene. Der har de eksportert cirka halvparten så langt i år, sier Mo.

For mye?

At India og Kina bruker en stor del av verdens gjødsel, er på et vis ikke uventet. De to landene har omtrent en like stor andel av verdens befolkning som de har av gjødselforbruk.

At indiske bønder får gjødsel billig, betyr ikke

Dag Tore Mo

Christian Anton
Smedshaug

at de bruker for mye. Landets myndigheter har en ambisjon om å øke matproduksjonen, og dermed også gjødselbruken.

– Den har vært litt økende de siste årene, i takt med økende landbruksproduksjon. NPK-prisene har steget mye de siste årene, og hadde India også vært eksponert mot den, hadde de kuttet en del, så konsumet i verden hadde blitt lavere, sier markedsdirektøren i Yara.

Det er derimot mye som tyder på at de bruker uforholdsmessig mye nitrogen i forhold til andre gjødselslag. I en rapport fra det indiske parlamentet heter det:

Ratioen for bruk av nitrogen, fosfor og kalium er 6,7:2,4:1, mens den anbefalte bruken er 4:2:1.

Dag Tore Mo er enig i at det er ubalansert, men sier det er delte meninger om det er nitrogenbruken som er for høy.

– Det er det litt delte meninger om, om absolutt nivået på nitrogentilførsel er for høyt. Det alle er enige om, er at de burde bruke mer P og K i forhold til N. De har ikke revidert N prisen i det hele tatt, mens de har revidert prisen på P og K. Du har fått litt feil insentiv, sier Mo.

Mye nitrogen i Kina

Når det gjelder Kina, mener markedssjefen at landet bruker for mye gjødsel.

– Der er nok vitenskapen ganske klar, på at du har hatt et overforbruk eller dårlig næringsstoffeffektivitet i kinesisk landbruk, sier han.

Kina har siden 2016–17 hatt en ambisjon om å ikke øke bruken av næringsstoffer.

– Jeg tror nok fortsatt Kina kommer relativt dårlig ut i forhold til mange land, om du sammenligner hvor mye N du har i avlingene i forhold til hvor mye du har tilført. Det har blitt en god del bedre de siste årene, men jeg tror nok Kina og også internasjonale forskningsmiljøer er enige om at det kan reduseres ytterligere, sier Mo videre.

David Pannell er landbruksøkonom og professor ved det australske universitetet The University of Western Australia, og mener også at Kina med fordel kunne redusere bruken av gjødsel.

– Hinsides økonomisk mening

– Hvis det er et land i verden som kunne greid seg med mindre gjødsel, er det Kina. Bøndene deres bruker enormt overdrevne forhold av gjødsel, støttet av myndighetenes subsidier som gjør gjødsel billig for dem. Bruken er hinsides det som ville gi økonomisk mening, og i mange tilfeller kunne de redusere den betydelig uten å ofre noe i avling, skriver han.

– Bøndene i de to landene med størst bruk av gjødsel har verken behov eller insentiv til å redusere bruken av gjødsel. Siden det er mindre gjødsel tilgjengelig i verden, betyr det at de nødvendige reduksjonene i bruk må tas av bønder i resten av verden. Det resulterer i intens konkurranse om den tilgjengelige gjødsels, og en enda mer ekstrem eskalering av priser enn det som kunne vært tilfelle uten subsidier, skriver Pannell. ■

Nederland: Yaras anlegg i Sluiskil i Nederland er blant anleggene selskapet stenger, på grunn av høy gasspris. Foto: Yara International

Stenger ned ytterligere gjødselproduksjon

Flere gjødselprodusenter vil bli stengt framover. – Produksjonskostnadene i Europa blir over dobbelt av verdensmarkedsprisene, det blir sjanseløst, sier Dag Tore Mo, direktør for markedsanalyse i Yara.

GJØDSELPRISER GLOBALT

Tekst: Stian Eide

Både Yara og flere andre produsenter av gjødsel har varslet at de vil redusere produksjonen i Europa. Årsaken de oppgir er høy gasspris. For Yara betyr det at de vil stanse produksjonen i Sluiskil i Nederland og Tertre i Belgia.

Dette vil redusere produksjonen deres i Europa til omtrent 35 prosent, når vi regner med nedstengningene de har gjort tidligere.

– *Hvordan vil prisene bli framover?*

– Gitt de tilbudsbeskrankingene vi nå ser, som europeiske gasspriser, er det vanskelig å se for seg mindre stramme markeder, så lenge du har en så stram situasjon. Du må løse årsakene til at tilbudet har falt bort, gitt at det tar så lang tid å investere i nytt, svarer direktør for markedsanalyse i Yara, Dag Tore Mo.

– *Hva skal til for å få prisene ned?*

– Det varierer med næringsstoff. Etterspørselen er viktig på alle næringsstoff. Vi har hatt en veldig positiv etterspørsel, som overstiger hva vi har tilgjengelig. Slik har det vært helt fra 2019, med mål om å øke matproduksjonen globalt, svarer han.

– Når det gjelder kalium, er det viktig å se hva som skjer i Belarus. De står normalt for 20 prosent av eksporten, og får ikke eksportert på grunn av sanksjoner fra EU og Litauen har stengt den eneste havna de bruker. De prøver å kjøre noe på tog, men de eksporterer kanskje 2–3 millioner tonn i stedet for 13 millioner, sier Mo.

– På fosfatgruver har det vært veldig lite ny produksjon, på grunn av lave priser over lang

tid. Det har vært rammet av underinvestering, sier han videre.

Kina har stått for en betydelig del av verdens fosforeksport, som nå er sterkt begrenset av landets myndigheter. Det er likevel Marokko som har verdens største reserver av fosfor.

– Ja, det er de som sørget for så lave priser så lenge. Fram til 2015–2016 prøvde de å ta ut så mye som mulig profit på kort sikt, og det førte til en økning i produksjon i andre land. Siden 2015 bestemte de seg for å gå for volum, for å øke markedsandelen sin, sier Mo.

Eksporten fra Marokko har likevel gått ned i år, ifølge Yara.

– Den har falt betydelig i år, mer enn jeg hadde trodd. De har lovet en vekst på mer enn ti prosent for året, men har ikke levert så langt.

Nå har kinesisk eksport av gjødsel gått ned, og det er høye energipriser i Europa.

– Vi annonserte ytterligere stengning, og det har alle konkurrentene gjort og. Produksjonskostnadene i Europa blir over dobbelt av verdensmarkedsprisene, det blir sjanseløst, sier markedsdirektøren. ■

Glaser Takstein

TYSK KVALITET!! - Flere farger

Kjøp direkte fra Hovedimportør

Pris pr m² fra kr 238,- + mva / kr 298,- inkl. mva

30 års fabrikkgaranti

Velg murstein blant ca 100 forskjellige farger

Tlf. 90 77 77 03

Leveres over hele landet

post@herregaardstak.no - www.herregaardstak.no